

გუიჩე ქაგია
ა. ა.

საოხუნჯო აღმანახი

გაუბიას

მუნაქარი

მთიანარა, ბაიჭვირა—
შია დაზვიმალაშია შიბა.
ბენია.

საღაც ვნაოთ სულიანე ბ. ბაჩიაჭიჭია
შინაბარი და შიხი ჯანი.
ბეშტია.

11 570

ფოსტაში კაი-დღეებზე,
თუ ვინმე წასვლა ინება,
ვურჩევთ ლოგინი წაიღოს,
გემოით დაეძინება!..

მოდის-მოდის.

მოდის მოდის ახალ-წელი,
როგორათაც კვლავ მოსულა;
ამან თავის მოსვლა-წასვლა,
არ იქნა ვერ დაასრულა.
ვით ძვირფასმა მეგობარმა,

თუმც მრავალ-ხელ გვინახულა;
ზოგს ახარა, ზოგს აკვნესა,
თითქმის თავი მოგვადულა.
მე არა მწამს ახალ წელი
და არც არად მიმანჩნია,

რადგანაცა მრავალჯერა,
ჩემს გულს კენესა დაჩნია.
გამიმეტა მე ბედ-კრული,
ტანჯვისაქენ გამიქნია
და შემება ხელ-ფეხთ ხუნდი,
თუმცა ცუდი არ მიქნია.

ახალ-წელი მას უხარის,
ვისაც გული არ უკვნისის,
მამა-კაცსა, დედა-კაცსა,
განურჩევლად ორივე სქესის.
ჩემებრ ტანჯულს რას არგია,
მის ლოდინი მე არ მესმის
რად მექნება სიყვარული,
უნაყოფო ხისა ფესვისი.

მაშინა მუჟამს ახალ-წელი,
როს ნუგეში მოგვიტანოს;
ბედისაგან დანაგრული
გულს მიიკრას, უაკვანოს.
ალარ იყოს გულით მკვდარი,
მღუღარებით არ იზანოს,
რომ მან თვისი მომავალით,
ადამიანს დაემკვანოს.

ის იქნება ახალ-წელი,
მას ვიჟამებ ნამდვილათა;
მოწიწებით თაყვანსა ვსცემ,
სალამს ვკადრებ მას ტკბილათა.
დაუხვდები ვით წესია,
ვანშმათა და სადილათა;
თუ არა და—ჩემგან შორს, შორს,
არ ვადიდებ მას ტყვილათა.

განჯის-კარელი.

მღვდელი და დიაკვანი

იგავ-არაკი.

(დასასრული).

ბრძანება შესრულებულ იქნა და მღვდელი
არუდგინეს ხელმწიფეს.

ხელმწიფემ მოახსენა მღვდელს: ძვირფასი თვა-
ლი დაჯარე. მთელი საეკლესიო ფეხზე დაეყენე
ჯერამ ვერავინ გაიგო ვინ მოიპარა. როგორც გა-
რე შენ ყოფილხარ სახელ-განთქმული შენს სა-
ეკლესიოში მოპარულ საქონლის აღმოჩენაში. თუ
ომ მიპოვნი ჩემს ძვირფას თვალს დიდათ დავსა-
უქრებ, ხოლო თუ ვერ მიპოვნი—თავს მოგ-
ვეთაო.

მღვდელი მეტად საგონებელში ჩაყარდა. ეს
ომ მისი დიაკვანის მოპარული არ იყო, რომ მას
კრძნობდა სად იყო დამალული და აბა ისე რო-
გორ მიაკლოდა?

— უნდა ვადა მომცე, მოწყალო ხელმწიფემ,
თორემ ასეთ მძიმე საქმეს ავრე სწრაფათ როგორ
შევასრულებ?—მიუგო მღვდელმა.

— დიდის სიამოვნებით, —უთხრა ხელმწიფემ,
—ვინაშა გაძლევ ხვალ დილაზე, სამჯელ რომ მა-
ბალი იყივლებს და გატილდება, მაშინ გამოგიყ-
ვანთ მოედანზედ და მთელი ჩემი საბრძანებლის
წინაშე უნდა განაცხადო სად არის ჩემი ძვირფასი
თვალი, თუ ვერ ჭამოცილობ მაშინვე თავს მოგ-
ვეთაო.

მიეცა მღვდელი ფიქრებსა და ვაი-ვაგლახს.
აბა რა ეშმაკი დააძინებდა?! მაგრამ არა ნაკლებ
დარღში ჩავარდენ ამ ძვირფასი თვალის ქურდნი.
ისინმა რა გაიგეს ვილაც მღვდელი მარჩიელი მოუ-
ყვანია ხელმწიფეს და ხვალ დილით უნდა ქურდ-
ბი აღმოაჩინოსო. შიშით თავ-ზარი დაეკათ, ვაი
თუ იმ წყეულმა მართლა გაიგოს და დავკადვას
ხელიო.

ქურდები იყვნენ სამნი, ერთი მათგანი გაგზავ-
ნეს იმ ბინასთან მისადარაჯებლათ, რომელ ოთახ-
შიც მღვდელი იყო. კიდევაც შეიხედა ქურქუტანა-
ში ქურდებმა და ამ დროს მამალმა იყივლა ჰირვე-
ლათ. მღვდელმა გაიგონა მამლის ყვილი და ხმა
მალღო წამოიძახა: ეს ერთი.

ქურდი შიშისაგან აცახცახებული გაიქცა ამ-
ხანაგემთან და ავრე უთხრა: დავილუბეთ ყველანი,
დიდი წყეული ვინმე ყოფილა ის ქოფაკი მღვდელი!
შევიხედე ქურქუტანაში თუ არა მაშინვე მომკრა
თვალი და დაიყვრა—ეს ერთიო.

ამხანაგებს გული გაუსკდათ და ეხლა ორნი
წავიდნენ ამბის გასაგებათ მივიდნენ და დაუწყეს
ქვრეტა თუ არა, მამალმა ამ დროს მეორეხელ იყი-
ვლა. მღვდელმა ერთი ამოიოხრა და წამოიძახა:
„ეს ორი“.

ქურდები ეხლა კი დარწმუნდნენ ჩვენი საქმე
ცუდათ არის თუ არ-მოველაპარაკეთ ამ ღვდელსაო.
არ დაუცადეს მესამე ამხანაგის მოსვლას და კარ-
ზედ მიურახზნეს: —კარი გავიღეთ“.

მღვდელს გული გაუსკდა. ეს არის უნდა წა-
მიყვანონ მეფესთანაო და შიგნიდან გამოიძახა: „ეს
ხომ მეორეაო, ჯერ მესამე არ არისო“.

ქურდებმა უთხრეს: —მამაო მესამე ამხანაგსაც
მოგიყვანთ, ხოლო ჯერ ჩვენ მოგველაპარაკე, ცო-
ტა სათხოვარი საქმე გვაქვსო.

მღვდელმა გაუღო კარი თუ არა, ქურდებმა
დაუჩოქეს მღვდელს და სათხოვეს: ნუ დავკლუბავთ,
ჩვენა ვართ იმ თვალის ქურდი და ნუ დაახოცივებთ
ჩვენს თავს მეფესო. ამ ძვირფას თვალს შენ მოგარ-
თმევთ, ოღონდ გვიხსენი სიკვდილისაგან და ნუ გ-
ვაჭახელო.

მღვდელმა სიხარულით გიუღიმა ქურდებს და აგრე უპასუხა: კარგი შვილებო, რაკი თქვენით მოდით არ გაგამხელ და ნამუსს შეგინახავ, ხოლო ეს ძვირფასი თვალი ამელამე გადააყლაპიეთ მეფის სასახლის ერთ-ერთ ბატს და თან იმ ბატს ფეხი მოსტეხეთ რომ არავინ გაიგოს ისეთო. ქურდებმა აღუთქვეს ამ პირობის შესრულება და კიდევაც შეასრულეს.

მამალმა რომ მესამედ იყივლა, მოძღვარი გამოიყვანეს ოთახიდან და მიჰგვარეს მეფეს. მღვდელმა ჩახედა თავის „კარაბადინში“ და გაიღიმა: „შენი ქურდი შენი სასახლის ფეხმოტეხილი ბატი ყოფილა და იმას აქვს გადაყლაპული თქვენი ძვირფასი თვალიო“.

დაკლეს ფეხმოტეხილი ბატი და მართლაც იპოვნეს ძვირფასი თვალი, რამაც მეფე დიდათ გაახარა; აუარებელი საჩუქარი მისცა მღვდელს და გაისტუმრა თავის ქვეყანაში.

მღვდელმა რომ აუარებელი საჩუქარი მიიტანა სახლში და უხეზლად დაბრუნდა, ღიაკონს მეტად გაუკვირდა და ჰკითხა მღვდელს: როგორ იპოვნე მამაო ძვირფასი თვალი? იქაც ჩემისთანა ერთგული ქურდები ხომ არ იყვნენ, რომ ყველაფერს გეუბნებოდნენ, რასაც მოვიპარავდი და სადაც დავმალავდიო.

— იქ შენზედ უფრო ერთგული ქურდები ყოფილაო, — მიუგო მოძღვარმა, — გაიფეს თუ არა ჩემი მისვლა, თავიანთი მოპარული ძვირფასი თვალი პირდაპირ მე მომართვესო და შენ კი სადაც ჯურღმულში მალავდიო.

ანდუყავარ.

ჩ ე ლ ა.

მეგრული სიმღერა

(ფუძენი ლახხუთლებს)

ჰოი ჩელო სი კვინჩელო,

ჩელო,—ჩელო—შავა-ვა...

მიულოცოთ დრიმიტიას

მამასახნისის პრავა!..

მიუმოთქმით ლანჩხუთლებსა

თვისი ვასაქირია,

სტარშინისა არჩევაზე,

რომ შეუკრავთ პირია.

ჩელო მეურს ლანჩხუთიშა...

ჰო და ჩელო, შავა-ვა,

რომ დიმიტრას ესერებმა

კული კულს გაუყარა!..

პავლიეც გვერდში ედგა,

ამთქნარებდა ჩქარ-ჩქარა;

კოსანდილა ყროკინიცი
ამ საქმემ გაამწარა...

ჩელო სი ორკ ჩქიმ მოწამე

ტიტო ის ყმაწვილია,

ვინც წინ წლებში ორმოც ოჯახს

უტირა ცოლ-შვილია;

ბალაჯარას მიატია

თმა და წვერ დაშლილია,

ხალხის უმართლო ტანჯვაში

გაქნილ-გამოქნილია.

ჰო და ჩელო ვინც მოწველა

ეს საწყალი ხალხია,

მისდა ბედით დატრიალობს

წალმა ეტლის ჩალხია!

ჩაგრულთ თავზე პარპაშობენ—

რაც რომ დასაძახია,

მაგრამ ჩელო სიკვინჩელო

ლანჩხუთლებზე ახია.

ამ დროებაში უენო

ცოცხლათ დასამარხია,

ჩქიმი ჩელო, ჯგირი ჩელო

ყველგან დასაძახია!

ჩელო.

გურული სცენა.

გიტო და სიკო.

— გამარჯობა გიტოჯან, რავა მყავს აფხანიკო შენი თავი...

— აააა, „მოია პროშტენია“, ჩემო სიკოლი, მე ძამიავ ვარ ასთე; ჩემებურათ, ეფენდურათ, გაბედულათ, სულ კეტივით კაძახი!

— ეს კარგი მარა, ერთი მითხარი ეფენდურათ აი ბალი რომ გაკაფეს, საყანეთ უნდებიან თუ იცი თუ საბახჩეთ?

— რა ვიცი, აი თითო გატკიცინებულ წითელ თუმნათ ვერ იშონიდი იმისანა ხეები კი დააგორეს ოთხ-ოთხ აბაზათ.

— ვაი დაბადებს ვიცოდე ვაზეთში ჩაწერა, კი ვიცი ვის უნდა პანჩური პანჩურზე! მარა გუუწყულა დემრთი და იგია, ვინცხამ ჩაწერა იცის იგი რომ დააჩემდა ამ ათი-ათასჯერ გათართხულ ვასილას და მის პარტიას იმის იქით თუ ვინმე ჩეიწერება არ გონია!..

— რაცხა აფხანიკო ყური მოვკარი მგონი ახალ გაკაფულში ქალების ღენწაზიას აშენებენო.

— ააა, აგიშენდა ოჯახი, თვარა და არ გამოზარდო შით ერთბაშათ შენი ნესტარ-დარგჯანები, დავბერდი მას მერე კაცი მავას რომ იძახია,

რადგანაცა მრავალჯერა,
ჩემს გულს კენესა დაჩინია.
გამიმეტა მე ბედ-კრული,
ტანჯვისსაკენ გამიქნია
და შემბა ხელ-ფეხთ ხუნდი,
თუმცა ცული არ მიქნია.

ახალ-წელი მას უხარის,
ვისაც გული არ უკენისი,
მამა-კაცსა, დედა-კაცსა,
განურჩევლად ორიც სქესის.
ჩემებრ ტანჯულს რას არგია,
მის ლოდინი მე არ მესმის
რად მექნება სიყვარული,
უნაყოფო ხისა ფესვისი.

მაშინა მწამს ახალ-წელი,
როს ნუგეში მოგვიტანოს;
ბედისაგან დაჩაგრული
გულს მიიკრას, უაკვანოს.
აღარ იყოს გულთი მკვდარი,
მღულღარებით არ იბანოს,
რომ მან თვისი მომავალით,
ადამიანს დაემკვანოს.

ის იქნება ახალ-წელი,
მას ვიწამებ ნამდვილიათ;
მოწიწებით თაყვანსა ვსცემ,
სალამს ვკადრებ მას ტკბილიათ.
დაუხედები ვით წესია,
ვახშმათა და სადილიათ;
თუ არა და—ჩემგან შორს, შორს,
არ ვადიდებ მას ტყვილიათ.

განჯვის-კარელი.

მღვდელი და დიაკვანი

იგავ-არაკი.

(დასასრული).

ბრძანება შესრულებულ იქნა და მღვდელი
წარუდგინეს ხელმწიფეს.

ხელმწიფემ მოახსენა მღვდელს: ძვირფასი თვა-
ლი დაეკარე. მთელი სახელმწიფო ფეხზე დაფყენე
მაგრამ ვერაფერს გაიგო ვინ მოიპარა. როგორც. გა-
ვიგე შენ ყოფილხარ სახელ-განთქმული შენს სა-
ხელმწიფოში მოპარულ საქონლის აღმოჩენაში. თუ
რომ მიპოვნი ჩემს ძვირფას თვალს დიდთ დაგასა-
ჩუქრებ, ხოლო თუ ვერ მიპოვნი—თავს მოგ-
კვეთათ.

მღვდელი მეტად საგონებელში ჩავარდა. ეს
ხომ მისი დიაკვანის მოპარული არ იყო, რომ მას
სკოდნოდა სად იყო დამალული და აბა ისე რო-
გორ მიაკლოვდა?!

— უნდა ვადა მომცე, მოწყალო ხელმწიფემ,
თორემ ასეთ ძვირ სქემეს აგრე სწრაფათ როგორ
შეგასრულებ?—მიუგო მღვდელმა.

— დიდს სიამოვნებით, —უთხრა ხელმწიფემ,
—ვადას გაძლევ ხელ დილაძემ, სამჯელ რომ მა-
მალი იყილებს და გატილდება, მაშინ გამოვიყ-
ვანთ მოედანზედ და მთელი ჩემი საბრძანებელის
წინაშე უნდა განაცხადო სად არის ჩემი ძვირფასი
თვალი, თუ ვერ ჭამოცილობ მაშინვე თავს მოგ-
კვეთათ.

მიეცა მღვდელი ფიქრებსა და ვიი-ვაგლახს.
აბა რა ეშმაკი დააძინებდა?! მაგრამ არა ნაკლებ
დარდში ჩავარდენ ამ ძვირფასი თვალის ქურდნი.
ისინმა რა გაიგეს ვილაღ ღვდელი მარჩიელი მოუ-
ყვანია ხელმწიფეს და ხელ დილით უნდა ქურდე-
ბი აღმოაჩინოსო. შიშით თავ-ზარი დაეცათ, ვი
თუ იმ წყეულმა მართლა გაიგოს და დაგვადეს
ხელიო.

ქურდები იყენენ სამნი, ერთი მათგანი გაგზავ-
ნეს იმ ბინასთან მისადარაჯებლათ, რომელ ოთახ-
შიც მღვდელი იყო. კიდევაც შეიხედა ქურქუტანა-
ში ქურდებმა და ამ დროს მამალმა იყილა პირვე-
ლათ, მღვდელმა გაიგონა მამლის ყივილი და ხმა
მალა წამოიძახა: ეს ერთი.

ქურდი შიშისაგან აცხცახებული გაიქცა ამ-
ხანაგემთან და აგრე უთხრა: დავიღუპეთ ყველანი,
დიდი წყეული ვინმე ყოფილა ის ქოფაკი მღვდელი!
შევიხედე ქურქუტანაში თუ არა მაშინვე მომკრა
თვალი და დაიყვირა—ეს ერთიო.

ამხანაგებს გული გაუსკდათ და ეხლა ორნი
წავიდნენ ამბის გასაგებათ მივიდნენ და დაუწყეს
ქვრეტა თუ არა, მამალმა ამ დროს მეორეხელ იყიე-
ლა. მღვდელმა ერთი ამოიოხრა და წამოიძახა:
„ეს ორი“.

ქურდები ეხლა კი დარწმუნდნენ ჩენი საქმე
ცუდათ არის თუ არ-მოველაპარაკეთ ამ ღვდელსაო.
არ დაუცადეს მესამე ამხანაგის მოსვლას და კარ-
ზედ მიუარაზენეს: —კარი გაავიღო“.

მღვდელს გული გაუსკდა: ეს არის უნდა წა-
მიყვანონ მეფესთანაო და შეივრიდნენ გამოიძახა: „ეს
ხომ მეორეაო, ჯერ მესამე არ არისო“.

ქურდებმა უთხრეს:—მამაო მესამე ამხანაგსაც
მოვიყვანთ, ხოლო ჯერ ჩვენ მოგველაპარაკე, ცო-
ტა სთხოვარი საქმე გვაქვსო.

მღვდელმა გაუღო კარი თუ არა, ქურდებმა
დაუჩოქეს მღვდელს და სთხოვეს: ნუ დავღუპავთ,
ჩვენა ვართ იმ თვალის ქურდი და ნუ დაახოცებთ
ჩვენს თავს მეფესო. ამ ძვირფას თვალოს შენ მოგარ-
თმევთ, ოღონდ გვიხსენი სიკვდილისაგან და ნუ გა-
გვახველო.

მღვდელმა სიხარულით გიუღიმა ქურდებს და აგრე უპასუხა: კარგი შეიღებო, რაკი თქვენით მოდით არ გაგამხელ და ნამუსს შეგინახავ, ხოლო ეს ძვირფასი თვალი ამელამვე გადააყლაპიეთ მეფის სასახლის ერთ-ერთ ბატს და თან იმ ბატს ფეხი მოსტეხეთ რომ არაინ ვაიგოს ისთეო. ქურდებმა აღუთქვეს ამ პირობის შესრულება და კიდევაც შეასრულეს.

მამალმა რომ მესამედ იყვილა, მოძღვარი გამოიყვანეს ოთახიდან და მიჰგვარეს მეფეს. მღვდელმა ჩახელა თავის „კარაბადინში“ და გაიღიმა: „შენი ქურდი შენი სასახლის ფეხმოტეხილი ბატი ყოფილა და იმას აქვს გადაყლაპული თქვენი ძვირფასი თვალიო“.

დაკლეს ფეხმოტეხილი ბატი და მართლაც იპოვნეს ძვირფასი თვალი, რამაც მეფე დიდათ გაახარა; აღუარებელი საჩუქარი მისცა მღვდელს და გაისტუმრა თავის ქვეყანაში.

მღვდელმა რომ აუარებელი საჩუქარი მიიტანა სახლში და უნებლად დაბრუნდა, დიაკონს მეტად გაუკვირდა და ჰკითხა მღვდელს: როგორ იპოვნე მამაო ძვირფასი თვალი? იქაც ჩემისთანა ერთგული ქურდები ხომ არ იყვნენ, რომ ყველაფერს გეუბნებოდნენ, რასაც მოვიპარავდი და სადაც დავმალავდიო.

— იქ შენზედ უფრო ერთგული ქურდები ყოფილაო, — მიუგო მოძღვარმა, — გაიგეს თუ არა ჩემი მისვლა, თავიანთი მოპარული ძვირფასი თვალი პირდაპირ მე მომართვესო და შენ კი სადაღაც ჯურღმულში მალავდიო.

ანდუყაფარ.

ჩ ე ლ ა.

მეგრული სიმღერა

(ეპიტენი ლანჩხუთლებს)

ჰოი ჩელა სი კვინჩელა,
ჩელა, — ჩელა — შავა-ვა...
მიულოცოთ დრიმიტიას
მამასახნისის პრავა!..
მიუმოთქმათ ლანჩხუთლებსა
თვისი ვასაქირია,
სტარშინისა არჩევაზე,
რომ შეუკრავთ პირია.

ჩელა მეურს ლანჩხუთიშა...
ჰო და ჩელა, შავა-ვა,
რომ დიმიტრას ესერებმა
კული კულს გაუყარა!..
პავლიეიც გვერდში ედვა,
ამთქნარებდა ჩქარ-ჩქარა;

კოსანდილა ყროყინაიც
ამ საქმემ გაამწარა...

ჩელა სი ორქ ჩქიმ მოწამე
ტიტო ის ყმაწვილია,
ვინც წინ წლებში ორმოც ოჯახს
უტირა ცოლ-შვილია;
ბალაჯარას მიატია
თმა და წვერ დაშლილია,
ხალხის უმართლო ტანჯვაში
გაქინლ-გამოქნილია.

ჰო და ჩელა ვინც მოწველა
ეს საწყალი ხალხია,
მისდა ბედათ დატრიალობს
წალმა ეტლის ჩალხია!
ჩაგრულთ თავზე პარპაშობენ —
რაც რომ დასაძახნია,
მაგრამ ჩელა სიკვირელი
ლანჩხუთლებზე ახია.

ამ დროებაში უენო
ცოცხლათ დასაძახნია,
ჩქიმი ჩელა, ჯგირი ჩელა
ყველგან დასაძახნია!

ჩელა.

გუტრული სცენა.

გიტო და სიკო.

— გამაზრჯობა გიტოჯან, რავა მყავს აფხანიკო შენი თავი...
— აააა, „მოია პროშტენია“, ჩემო სიკოლი, მე ძამიავ, ვარ ასთე: ჩემებურათ, ეფენდურათ, გაბედულათ, სულ კეტივით კაძახი!

— ეს კარგი მარა, ერთი მითხარი ეფენდურათ აი ბალი რომ გაკაფეს, საყანეთ უნდებიან თუ იცი თუ საბახჩეთ?

— რა ვიცი, აი თითო გატკიცინებულ წითელ თუნხათ ვერ იშონიდი იმისანა ხეები კი დააგორეს ოთხ-ოთხ აბაზათ.

— ვაი დაბადებას ვიცოდე ვაზეთში ჩაწერა, კი ვიცი ვის უნდა პანჩური პანჩურზე მარა გუუწყულა ღმერთი და იგია, ვინცხამ ჩაწერა იცის იგი რომ დააჩემდა ამ ათი-ათასჯერ გათართხულ ვასილას და მის პარტიას იმის იქით თუ ვინმე ჩეიწერება არ გონია!..

— რაცხა აფხანიკო ყური მოვკარი მგონი ახალ გაკაფულში ქალების ღენწაზიას აშენებენო.

— ააა, ავიშენდა ოჯახი, თვარა და არ გამოზარდო შით ერთბაშით შენი ნესტარ-დარეჯანები, დავბერდი მას მერე კაცი მავას რომ იძახიან,

ხან ღემნაზიას აშენებენ, ხან კინის გზას, ხან რეა-
ლაის, და რა ვიცი. მართლა ახლა გამახსენდა თა-
ყამ რომ მიწა შეწირა ქალაქს ღემნაზიონა იქინე
რეიზა არ აშენებენ ნეტაი.

— შენ ძამია ხომ არ შერეკილხარ კუჭიდან
თაყაია დაღრეკილმა ვის დააყარა ხეირი მისი ძმა-
ნებიზა არ უქნია სიკეთე, და შენ რა შვილი გა-
ჩუქებს რამეს.

— კეთილი და პატროსანი ჩემო გიტული,
მარა ერთი იგიც მითხარი ლაშეში რომ მახარამ-
ნები ღვანა....

— თუ გიყვარდეს სიკოლიავ მაგინის ამბავს
ნუ მკითხავ!

— რა იყო აუხანიკო, იმისანაი რა მოგივიდა
ასე რომ გეშინია იგინის, მითხარი ჩემი ძამიეი?

— რა იყო ძმავ და სახსარი რომ მქონდეს
ლაშიდან ავღვები და საცხა დევსახლები, შენ არ
იცი და ლაშეში რომ კატამ კუდი გააქიცინოს შეი-
ღობით და გამარჯობით.

— ახლა დეწყე შენც ერთი.—მე კატის ამ-
ბავი კი არ მიკითხავს!.. „აზნაურის“ ბარიშნაა მარ-
თალი თუ გლების?

— მაგის გაგება თუ გინდა მალე გეიგება,
სულშია საქვე რახანია ჯერ არ გუურჩევიენ.

— რას ჩივი კაცო! ბარიშნები და სული? არა
ძმავ ბერგვის ახლანდელ მოშპი-გავარდა ბარიშნე-
ბის საქმე, ამან შაირისავან.

თორნიკე.

მ ა მ ო ც ა ნ ა .

(ბათუმისთვის)

კაცი ვინმე „ეურნალისტი“,
რესტოგრაღი, მაინჩალა;
კალმის ტარს ებლაუქება
რამდენადაც შესწევს ძალა.

წლოვანობით დიდი არის,
აზრ-გონებით სათუთ-ნორჩი,
თანამშრომლობს, გესლსა ანთხევს,
ობსკურანტთა ორგანოში.

ნორმალორმა მოსვენებამ
იგი აღარ მოასვენა
მელანხოლია გაუჩნდა,
დაუგძელდა ბილწი ენა.

ხაზეინებს შედგრათ იცავს,
ჩად.ს საქმესა „გმირულსა“,
ბრაზ-მოარეული ნოქრებსა
აყრის ტლინკებსა ვირულსა.

ჭორიკანულსა საქმეში
არის მხნე, დაულაღივი!
ქინჭარი გავკრათ, მონახოს
კუნჭული დასამაღივი.

კვახაძე.

ბენია და ბეშტია

ბეშტია. დღესასწაული მოახლოვდა, ჩემო ბენი!
ვიზიტებზე წასვლა გვინდა, თანაც ძღვენი;
მოვამზადლოთ მისაღოცათ ქინჭრის კონა
და მივართვათ, თუ რომ ვინმე მოგვეწონა.

ბენია. კარგი, მაგრამ, ვინ გავხადლოთ
ნახვის ღირსი,
რომ მივართვათ ჩვენი ძღვენი
საკადრისი?

ბეშტია. ჩვენ ვიზიტებს გაუკეთებთ რუდაქციებს;
ჩვენი ნახვით თუმცა ზოგ-ზოგს გააციებს,
მაგრამ ჩვენ კი—შევახუროთ ჩვენის კონით
და ცხვირ-პირიც დაუზილოთ ღორის ქონით.

ბენია. კარგი, მაგრამ, ყველაზე წინ
ვის მივდგეთ?

ბეშტია. აი, გეტყვი: დილით ადრე,
როცა ავღვეთ—

მე იქ წავალ, სამშობლოში, იქ მყავს „ეერი“,
შევიქნები მისი ნახვით ბედნიერი;
და ამ ცოცხით, ხელში რომ მაქვს დანაქერი,
უნდა კარგათ დაუფერთხო სახის მტკერი.

შენ კი აქვე ინახულო—

ეურნალ „სუსხი“,
გამომცემლებს—თითო რამე
ჩამოუსხი

და კონებიც უთავაზე—
ერთი-ორი,

რომ მათ „გაამღიდრეს“ ჩვენი
რედაქტორი!..

მ მ ს ტ მ ი რ უ ლ ი .

გასპარიანცის ლექსი

თას ცხრაას ცამეტ წელსა^მ
 მოგახსენებთ ლექსებს მწველსა,
 ღმერთმა ყველას გაუმარჯოს—
 მოშაირეს, ლექსის მთქმელსა,
 სიმართლისა მღალადებელს,
 ბოროტების დამთრგუნველსა.

მინდა სიტყვით მიულოცო—
 გასპარიანცს, ჭკუა თხელსა,
 ბოროტების ჩადენისთვის
 ჩაბამენ ბაწარს ყელსა;
 ბათომში რომ ჩამოვიდა,
 ვერ იცნობდენ მის სახელსა,
 ყველამ „კაცი„ დაუძახა
 ამ გაქუცულ ერვენელსა;
 მარა იგი ვინ იცოდა
 შეანძრევდა მთელ სოფელსა!..
 ბოლოს კული გამოუჩნდა
 ბოროტების ჩამდენელსა;
 ქალღლები დააგზავნა
 და მოპვინა კუთხეს მთელსა,
 დევნა უწყო ქართულ ენას
 დასაბამით ძველის-ძველსა;

ეს ქვეყნის გაუყვირდა,
 არ დაუჯდა ერსა, ღედელსა,
 მოსწავლეთაც გაუყვირდათ,
 ზიზღი უძღვნეს „მის“ შემქნელსა;

ცულ პედაგოგს მხარს უჭერდა,
 ღია ჰქონდა მისთვის კარი,
 ჯაშუშობა შეიჩვია,
 გაიხადა მეგობარი;
 ზოგი ფეხსაც კი უწმენდა,
 საქმე იწყეს საზიზღარი,
 ამისათვის ბევრს არგუნა—
 ჯამაგირი, სკოლის კარი;
 პატიოსან მასწავლებელს
 მან მიაპყრა მწყურალათ თვალი,
 ბევრი სკოლით დაითხოვა,
 დაუბნია გზა და კვალი;
 ოცდა ცხრაი გამოავდო
 და დაყარა ყია მშრალი,
 ვერვინ ჰპოვა გარეგინთან
 მაგიერი, სამართალი;
 მაგრამ საქმეს ვინ იკითხავს,
 საღ სიმართლეს სჯობნის ძალი,
 საღ ქვეყნას მართველად ჰყავს
 მატყუარა, ყია-მყარლი;
 პატიოსან კაცის სახე
 ესობოდა, ვით ეკალი,
 დაუბღვერდა, ავინებდა,
 ვითა შმაგი, ვითა მთვრალი;
 იმის ნახვას გაურბოდა
 პირდაპირი და მართალი,
 ამნაირად მოქმედებდა
 ის ბოროტი მაქანკალი;

ქალებისა ისტორია
 საკითხავი აღარ არი;
 ბევრმა თავი შეირცხვინა
 საქმე მოხდა საზიზღარი;
 კაბინეტში, ბნელ-ოთახში
 მუდამ ჰქონდათ საბუდარი,
 იცინოდენ, კასკასობდენ,
 დრო დაუდგათ მათ ნეტარი;
 მათი მოქმედება იყო—
 გარყვნილების დასადარი,
 აირია მონასტერი,
 აირია მთა და ბარი!

კურსებზედა იბარებდა
 უფრო ხშირად ლამაზ ქალებს,
 მათთან ქონდა საუბარი,
 მათ აპყრობდა სხვაფერი თვალეზს;

ვინც შეშინდა, არ მივიდა,
ქალღმერთს გზავნი, აშანშაღებს:
„აწი ვეღარ იმსახურებ
და ვერ ნახავ სკოლის კარებს!“
მინდორზედა გამოვიდა
ლეკურს უვლის, უსანსაღებს,
პელაგოგნი ტაშს უკრავენ,
აბრუებენ მინდორ-ქაღებს!
სათამაშოთ გაიწვია,
ვინც იცვამდა ლამაზ კაბებს,
ეს ამბავი მართალია,
მოგახსენებთ ნამდვილ ამბებს.

მასწავლებელთ ჯამაგირი
გადაყლინწა, გაიბეა,
თავის თავი მტაცებელათ
დაისახა ვითა ძერა;
მოხსენებას უგზავნიდენ,
ქალღმერთს სწერდენ მრავალ ჯერა,
მაგრამ მისგან სამართალი
არ გამოჩნდა, ჰპოვეს ვერა;
„გამოგდებით“ აშინებდა,
ვინც ქალღმერთს მის მისწერა,
მაშინ უფროსს გაუგზავნეს
და არც იმან დაიჯერა;
უფროსსა კი ეს ეგონა
ბევრი ტყვილად დაემტერა,
გასპარიახცს ქება უძღვნა,
თან მადლობაც კი მოსწერა.

ბოლოს საქმე დატრიალდა,
გაუჩხრიკეს კაბინეტი,
ფულის შექება დააბრაღეს
და მოურთეს თავში კეტი;
ღირეკტორმა დაეტყვა,
ვერ გაექცა იგი ცეტი,
საქმე ნახა საზიზღარი
უთვალავი, მეტის მეტი;
ფული გოდრით შეიქამა,
რა უნდოდა სომეხს მეტი,
ვაქრობისთვის აგროვებდა
შერეული, ქკუით რეტი;
პანდური ჰკრეს გამოავდეს,
ვერ შეიქნა კარგი მკრეტი
ნათქვამია ძველებიდან—
მეტის-მეტი არის ბრეტი.

მოკლე ლექსით გამოვხატე
გარეგნის მოქმედება,
ყოველთვის არ დაიმაღვის

სიმხეცე და ბორბტება;
ჭირმა თავი რაგინდ მალღოს—
ბოლოს მაინც გამოჩნდება,
აგრე არის ქვეყნის წესი,
რაც მომხდარა ის მოხდება.

ბუჯგუტი.

ჭიათურის ამბები

- 1) მაგამელი განრისხდა. სპობენ ღორებს ქუჩებში.
- 2) ყველა სასტუმრო ოთახები დანჩიკებით აივსო ქალ. ბუჭებურგში, ამისათვის ვაცხადებთ საზოგადოების საყურადღებოთ ნუ ჩამოვლენ.
- 3) კვირას დანიშნულია საკონკურსოთ ღვინის სმა ბურჯანაძის დუქანში და ბანქოს თამაში ბუჭევიჩის დარბაზში. პირველს მიეცემა გაბერილი ტიკი, ხოლო მეორეთ „ბაქარის იაშკი“.
- 4) კანტროლების თარეშს სამზღვარი არ აქვთ. ყოველ დღე „პროტოკოლებს“ აყენებენ, ამის გამო მწონელებმა გადასწყვიტეს ორთავეთ ეყვანი შეამბან რომ მათი მოახლოვება იგრძნონ. შებმა დაევალა პეტრე გალსტუკიანს.
- 5) „სატანას“ ალყა არტყია. ჯერ მედგრათ იგერიებს მტრებს.

ჭინჭრაქა.

გ ა მ ო ც ა ნ ა

(ფოთისათვის).

ერთი საეკვა ცხოველი,
ტანათ არა თუ დიღია,
მომკრო და შავი გოშია
ფინიასავით ფლიღია!
რომ სხვის ყანაში არ ჩახტეს
ყელზე „სახიბი“ ჰკიღია,
მიპარვით კბენა კანქებში
მისი ცხოვრების ხიღია.
თუმც საზოგადოთ წუნკალი
კერძოთ მუშების მტერია,
აღების წასისებითა
მრავალიც დაუქერია;
ჯერ თვითონ შეკბენს შემდეგ კი
სასჯელი მრავალ ფერია.
რაც იმ იღდა აღების
წყვეულ ქითაბში სწერია.
მომძვევი არის ნაგეში
ურჩი მუშების კვალისა,
უნოსვით მიავნებს საკრბილოს
მხელა არ უნდა თვალისა,

კბილებს ჩასქიდებს ბარძაყში,
ხვრია არ უყვარს ძვალისა;
არც წესი იცის, არც რიგი
თავის ძალღლური ვალისა.

ხშირად პატრონსაც არ წყყესავს
თუ სადმე ბლომათ მოძრია,
მაშინ ღობე და სამძღვარი
მისთვის ყოველი სწორია
მიხტუნავს თავის „სახიბით“
ვით ფეთიანი ჯორია,
კბილი და წიხლი მისებრი
სხვებმა იცოდეს ქორია.

ამზობენ: სწყალობს გოშისა
იქ ქუთათური მურავო,
რადგან პირველმა მეორეს
ფინია ამსახურავო,
იმიტომ არის წუნკალმა
ყეფა რომ გაახურავო,
გინდ შეხვედრია მუშები,
გინდა მეგლი და ტურავო!

მარა იმასაც ამზობენ —
ავათ არისო მურია,
იქნება აწე გოშისა
ველარც ათხოვოს ყურია?
თუ აგი აზრი გამართლდა
რაც ყველას გულით სწყურია,
წუნკალის ჭკუის სწავლება
ადვილი სამსახურია.

შემდეგ უმართლო კბენაში
არავინ მოეფერება.
თვით პატრონისგან ამ ძუნკალს
ღუნჩიც კი დაესერება;
იქნება მაშინ მოესპოს
მუშებზედ კბილის შერება,
ქორანიკონი ყოველთვის
უკულმა არ იწერება.

თუ ველარ მიხთი მკითხველო
რომ არ მოგიხდეს ზიანი,
კუნძულის ხილზე გაჩერდი
ენა არ დასძრა ხშიანი;
იქ მალე გაიტუნცულებს
გოშია „სახიბიანი“
ჯერ ძველებურად მყეფარე
ღიდ მურასაგან სვიანი.

ბუტუნა

გურულა-მეგრელების საუბარი.

გურული. თუ იტყვი შენ მე რომ გეტყვი იმას
უაფშიკოთ!

მეგრელი. მითხარი აბა პარტენის.

გურული. ებრო და ხზოი ოქროში გავცვალე.

მეგრელი. ებრო და ფზოი ორქოში გარეცვალე.

გურული. (სიცილით) მასე სტორად გარონია
ღმერთმა რავაც მთი შენ კარგათ სთქვი!

მეგრელი. კილო მითხარი პატონი.

გურული. აბა ხა, ერთს კიდე გვეციტნებ: ღი-
მიტრიმ, პეტრემ, ერთ კოთხო მაწონს ზარბაზანი
უბრიგინეს.

მეგრელი. პეტრემ, ღირმიტიმ ერთ კორთხო
მარწონს ზარბაზანი უბრიგინეს!

გურული. ვოი შენ გამიეშალე მთელ დაღია-
ნებს რავა ვავსკტი მუცელზე ამდენი სიცილით.

მეგრელი. გურულო ერთი პაპრუზი მაინც
ღამალევიე.

გურული. პაპრუზი რა ჯანდაბაა მეგრულო?

მეგრელი. თურთუნი პატონი თურთუნი!

გურული. მოკვტი დედაე, მომკლა ამ ხეპერამ
რას ზურტყულობს რომ არ ვიცი, (თუთუნს აძლევს
და გულიანათ იცინის).

თორნიკე.

გამოცანა-პაროსტიხი.

აზრით მცირე, გულით მხეცი,
ნიკით სუსრი, ჭკუით ბეცი,
არაფერს არ გავიკეთებს
ნაღდათ ფული თვარ მიეცი.
იმასაც კი ვერ მიმხდარა,
კაცუნა და მაჩანჩალა!
ვის უნდა რომ გაუმკლავდეს,
ან ვინ მისცა მავის ძალა.
ქორის ბოხია, ლანძღვის გულა,
არამზადა, აყლაყულა;
ძალა ხალხმა მიანიჭა,
ეხლა ხალხი აღარ უნდა!

ჯურუშვეთელი.

წერილი რედაქციას.

ბ-ნო რედაქტორო? გთხოვთ დამიმოწმოთ,
რომ „თორნიკეს“ მიერ ხელმოწერილი სტენები და
დეპეშები მე არ მეკუთვნის და არც არავითარი
კავშირი მაქვს „ქინჭარის“ რედაქც. ასთან.

ვლადიმერ ბურჭულაძე.

ვამოწმებთ, რომ „თორნიკეს“ ფსევდონიმი
მოწოდებული ცნობები ვლ. ბურჭულაძეს არ ეკუ-
თვნის და არც რამე დამოკიდებულება აქვს ჩვენთან.
„ქინჭარის“ რედაქცია.

ბ. რედაქტორო! თქვენ პატივიმღულ აღმზანაბ „ქინქარში“ (№ 1) მოთავსებულია გამოცანა ფოთისათვის ვილაც „სულერთისის“, რომელსაც მიზანში ამოღებული მე ვყავარ. რის საბაბსაც მაძლევს მხოლოდ ის, რომ ბილიარდი ლექსების მწერალს აქ ჩემს მეტს არავისა აქვს, ამისთვის ვიწვევ კორესპონდენტს სამედიკატორა სამართალში, რომლის განაჩენიც აუცილებლად უნდა გამოცხადდეს გაზეთში. მედიკატორებთან ჩემის მხრით ვასახელებ კ. ჟვანიას და ან. ანჯაფარიძეს.

პატივის ცემით ბ. ვაშაქიძე.

ფ მ ს ბ ა.

აბაშაში — ლოლუას. **ოზურგეთში** — ტრაპაიძეს. თქვენი წერილები რედაქციის მიმართ არ დაიბეჭდება იმ სახით, როგორც თქვენ იწერებით. თუ შეერაცყოფილათ მიგაჩნიათ თავი — ჩვეულებრივით გამოიწვიეთ მედიკატორები კორესპონდენტი და საქმის გარჩევის დროს კი შეგიძლიათ ვრცლად ილაპარაკოთ თქვენს უდანაშაულობაზედ. აგრეთვე შეგიძლიათ რომელიმე სხვა კვირეულ ჟურნალით გამოიწვიოთ, რადგან ჩვენი აღმზანასის შემდეგი ნომერი ვინ იცის როდის გამოვა და თქვენ კი პასუხისათვის მკირე ვადას იძლევით ხოლმე.

გასართობები

(რუსულიდან)

წიგნების გამყიდავი.

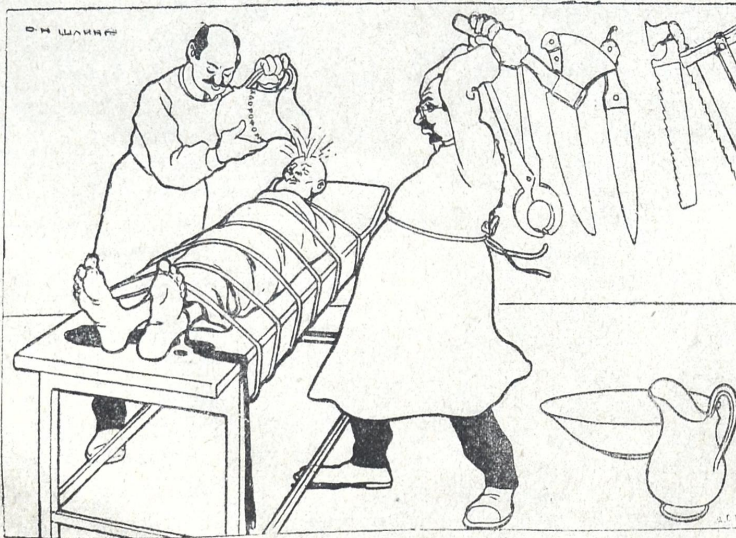
- აი! სწორედ კარგი ბედი მქონია.
- რა მოგივიდა?
- დღეს ერთ მოხუცებულს ბინაზე ვწვივ და წიგნების ყიდვა შეუწყვეთე. მან კი ამილო და კარგი ბიდან გამომაგლო!
- მერმე სად არის აქ ბედნიერება?
- როგორ თუ სად? კარების ნაცვლად რომ ფანჯრიდან გამოვვებდე, ის ხომ მეოთხე საართული სდვას!

მსახიობი ცხენზე

- ივან ივანეს ძემ გაქნებული ცხენით ჩაურბინა თავის ერთ-ერთ მეგობარს.
- მოიცა ბატონო ივანეს ძე, საით იეჩარებები? — შესძახა მეგობარმა.
- რატომ მე მეკითხებით და არა ჩემს ცხენს იყო პასუხი.

(ნემეცურადან)

როდესაც ოცი წლის ქალს საქმროს ურჩევნ, ის კითხულობს: „როგორი არის?“
 ოცდა ათი წლისას ეინტერესება — რა მოხლეა?
 ორმოცი წლის შეგეკითხება — ვინ არის ის?
 ორმოცდა ათი წლის კი ხმა მაღლა შემოგყვირებს — „სად არის ის“?

სწრაფი და ადვილი „ოპერაციები“ ზოგიერთ საავათმყოფოებში.